

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/39/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8715213464
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8715213464.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: U. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX/X, P., právne zastúpený: PUCHALLA, SLÁVIK & partners s.r.o., Kmeťova 24, 040 01 Košice, IČO: 36860930, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35792752, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o návrhu žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č.k. 10C/490/2015-19 zo dňa 21.12.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e sa uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvého stupňa“) uložil zamestnávateľovi žalobcu F. F., s.r.o., Z. XXXX/XXA, XXX XX P., IČO:XXXXXXXXX povinnosť nevykonávať zrážky zo mzdy žalobcu U. X. v prospech žalovaného podľa dohody o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi účastníkmi dňa 25.11.2013, počnúc dorúčením uznesenia, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 102 ods. 1, § 75 ods. 2, 6, 8, 9, § 76 ods. 1 písm. e) a f), § 76 ods. 2 až 4, § 77 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku.

V odôvodnení uviedol cit.: „Žalobca podal na tento súd dňa 25.11.2015 žalobu voči žalovanému o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy č. 8500035858 uzavretej medzi účastníkmi dňa 25.11.2013 a to z dôvodu, že uvedená dohoda o zrážkach zo mzdy spolu so zmluvou o revolvingovom úvere č. 8500035858 uzavretej medzi účastníkmi ku dňu 25.11.2013 na sumu úveru (úverového limitu) 1 500,- eur a revolvingu na sumu 628,73 eur sú formulárové zmluvy, pričom žalobca ako spotrebiteľ nemohol žiadnym spôsobom zmeniť a ovplyvniť ich obsahové náležitosti a uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy bolo povinnou podmienkou k možnosti poskytnutia úveru od žalovaného. Navyše dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahuje výšku zabezpečenej pohľadávky, ale obsahuje len možné dôvody vzniku tejto pohľadávky, pričom ukončenie zrážok zo mzdy žalobcu je výslovne na vôli žalovaného ako veriteľa s tým, že zrážky sa majú vykonávať, kým veriteľ neoznámí ukončenie zrážania. Predstavuje to jednostranné a neprimerané zvýhodnenie žalovaného ako veriteľa na úkor žalobcu ako spotrebiteľa a navyšovanie zrážok zo mzdy predstavuje obchádzanie náležitostí dohody o výške mesačných zrážok. Nebolo preukázané, že žalobca ako spotrebiteľ mal možnosť odmietnuť zabezpečovací záväzok. Takéto vymedzenie zabezpečenej pohľadávky je neurčité, a preto je dohoda o zrážkach zo mzdy podľa § 37 ods. 1 Obč. zák. absolútne neplatná a ďalším dôvodom absolútnej neplatnosti uvedenej dohody podľa § 39 Obč. zák. je, že obchádza zákon. Žalobca poukázal na existujúcu judikatúru, ku ktorej má súd pri rozhodovaní prihladnúť.“

Ďalej žalobca poukázal na dlhodobú prax žalovaného, že spolu so žiadosťou o poskytnutie úveru zaslal žalovanému aj vyplnenú dohodu o zrážkach zo mzdy a dohodu o zrážkach zo mzdy nemal možnosť odmietnuť, pretože by mu žalovaný inak neposkytol úver. Žalobca má naliehavý právny záujem podľa § 80 písm. c/ OSP na tom, aby pominul stav právnej neistoty u neho a až vyhovujúci rozsudok môže skončiť dohodu o zrážkach zo mzdy, pretože žalobca nemá oprávnenie túto dohodu vypovedať, od nej odstúpiť, alebo ju iným spôsobom jednostranne ukončiť. Na žiadosť žalovaného zo dňa 11.2.2014 zamestnávateľ žalobcu začal vykonávať zrážky zo mzdy podľa uvedenej dohody o zrážkach zo mzdy vo výške 77,05 eur mesačne a to napriek jej absolútnej neplatnosti, čo môže vyriešiť len súd. Keďže aj po podaní žaloby trvá stav právnej neistoty žalobcu a zrážkami zo mzdy podľa neplatnej dohody pretrvávajú stav zásahu do jeho majetkovej sféry, je potrebné dočasne upraviť pomery medzi účastníkmi a zabezpečiť zamedzenie neoprávnených zásahov do jeho majetkovej sféry a to nariadením predbežného opatrenia po začatí konania, pričom žalobca poukazuje na zrejmu nezákonnosť vykonávaných zrážok z jeho mzdy podľa absolútne neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy.

Na základe vyššie citovanej procesnoprávnej úpravy, po vyhodnotení skutočností opísaných žalobcom a ktorými odôvodnil naliehavosť nariadenia tohto predbežného opatrenia po začatí konania a poskytnutie dočasnej súdnej ochrany, ako aj po zohľadnení nebezpečenstva, resp. bezprostredne hroziacej ujmy žalobcovi tým, že v prospech žalovaného zamestnávateľ žalobcu naďalej vykonáva v rozpore so zákonom zrážky z jej mzdy podľa absolútne neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy a čím žalovaný neprávom zasahuje do majetkovej sféry žalobcu a v čom mu môže zabrániť len súd, ďalej s prihliadnutím k tomu, že žalobca riadne osvedčil svoj návrh, súd dospel k záveru, že návrh žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia po začatí konania je dôvodný. Preto mu súd v celosti vyhovel. Súd sa stotožňuje so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia po začatí konania a v celom rozsahu na ne poukazuje, vrátane odkazov na platnú judikatúru. Napokon cieľom dočasného obmedzenia výkonu zrážok zo mzdy žalobcu podľa tohto predbežného opatrenia je, aby sa zamedzilo ďalším zásahom do majetkovej sféry žalobcu a to až do času, kým súd právoplatne rozhodne o žalobe žalobcu o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi účastníkmi dňa 25.11.2013. Preto súd určil, že nariadené predbežné opatrenie bude trvať len po určený čas, t.j. od doručenia uznesenia až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.“

Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že súd nijako neuviedol dôvody, ktoré ho viedli k predbežnému záveru o osvedčení ohrozenia práva žalobcu a existencie bezprostrednej ujmy. To sa v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia ani relevantne nezdôvodňuje. Súd nepristúpil k hodnoteniu predložených dôkazov, ktoré predložil žalobca. Len samotné konštatovanie súdu, že po oboznámení sa s návrhom sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu, čím ho považoval za dôvodný, a preto mu vyhovel, nie je z hľadiska rozhodovacej činnosti (uznesenie NS SR zo dňa 10.08.2001 sp. zn. 6Obo 48/01, nález Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS 257/2010) postačujúce. Každý, aj keď predbežný zásah do práv jedného z účastníkov konania si vyžaduje stručnú odpoveď. Súd neodôvodnil, prečo je potrebné pristúpiť k nariadeniu predbežného opatrenia, v čom sú splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie a prečo je potrebné nariadiť predbežné opatrenie v rozsahu, v akom vyplýva z uznesenia. Ani z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a ani z predložených listín nevyplýva osvedčenie tvrdení o zabezpečení budúcej pohľadávky alebo či to, že žalobca si svoje záväzky zo zmluvy o úvere splnil. Dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 12.01.2015 má náležitosti v zmysle zákona. Ani žalobca v podanom návrhu neosvedčil, že by nemal možnosť odmietnuť jej uzavretie. V dohode je vymedzená výška istiny ako aj výška zrážky. Tvrdenia žalobcu by nemohli spôsobovať neplatnosť celej dohody o zrážkach zo mzdy. Nariadené predbežné opatrenie je neprimerané, pretože uhradenie minimálnej sumy úveru zrážkami zo mzdy je plne legitímne a oprávnené. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zákonný spôsob zabezpečenia pohľadávky a pre jej uplatnenie sa žiadne súdne rozhodnutie o pohľadávke nepredpokladá a ani nevyžaduje. Zákonná úprava tento spôsob zabezpečenia pohľadávky pripúšťa aj pre oblasť spotrebiteľských úverov. Závery a tvrdenia napádajúce prípustnosť dohody o zrážkach zo mzdy a jej uplatniteľnosť odporujú relevantnej právnej úprave. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zákonný spôsob zabezpečenia pohľadávky a ako taký spôsob nemôže byť ani neprijateľnou podmienkou. Žalovaný zároveň namietal nesprávnosť výroku o povinnosti žalovaného uhradiť súdny poplatok z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a výroku o trovách konania. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietne a výroky o povinnosti zaplatiť náhradu trov právneho zastúpenia a súdny poplatok z návrhu zruší. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci kompetencií podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 212 O.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 1, 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Podľa § 102 ods. 1 veta prvá O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 76 ods. 2 O.s.p., predbežným opatrením možno nariadiť povinnosť niekomu inému než účastníkovi, len vtedy, ak to možno od neho spravodlivo žiadať.

Podľa § 76 ods. 4 O.s.p., ak súd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovie a stotožňuje sa so skutkovými a s právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, súd to skonštatuje v odôvodnení a ďalšie dôvody nemusí uvádzať.

Predbežným opatrením sa poskytuje iba dočasná úprava, nie definitívna. Súd nerozhoduje na základe štandardného dokazovania, ale vychádza z osvedčenia práv účastníkov a z osvedčenia porušenia týchto práv. Osvedčovanie opodstatnenosti návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sa uskutočňuje formou predloženia dôkazov pri podávaní návrhu. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na predbežné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia pravdepodobné (uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo 104/2010, 2Cdo 105/2010).

Predpokladom nariadenia predbežného opatrenia je aspoň osvedčené právo a aspoň osvedčené ohrozenie tohto práva.

Žalobca sa v samotnej žalobe domáha určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy č. 8500035858 (ďalej len „dohoda o zrážkach zo mzdy“) uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným. Účelom žaloby je zamedziť vykonávaniu zrážok zo mzdy určením neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či iným nezávislým tribunálom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd ale spravidla podnikateľa. Prítom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu veriteľa.

Zároveň odvolací súd považuje za potrebné dodať, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy na základe inkorporovanej Dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad.

Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa alebo slabšej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprímeraná (napr. neprímeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákona, podľa ktorého bola dojednaná.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-30/12, X. U./POHOTOVOSTĚ, s.r.o.:

„Článok 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, sa má vo svetle efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.

Článok 4 a 14 smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonom, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú efektivity v tom zmysle, že bránia uplatneniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu súlad zmluvy o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy s ustanoveniami preberajúcimi do vnútroštátneho právneho poriadku článok 4 uvedenej smernice alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.“

Odvolací súd konštatuje, že prostredníctvom listinných dôkazov predložených zo strany žalobcu boli dostatočne osvedčené najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Ide v tejto súvislosti najmä o existenciu zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500035858 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 25.11.2013, dohody o zrážkach zo mzdy č. 8500035858 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 25.11.2013, žiadosť žalovaného adresovanú zamestnávateľovi žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy zo dňa 11.02.2014. Tak zmluva o revolvingovom úvere ako aj dohoda o zrážkach zo mzdy má formulárovú podobu, ide o zmluvu spotrebiteľskú, pričom dohoda o zrážkach zo mzdy slúži na zabezpečenie záväzkov žalobcu zo zmluvy o revolvingovom úvere.

Nie je sporné, že žalovaný predložil žiadosť zamestnávateľovi žalobcu (F. F., s.r.o., IČO: XXXXXXXX) o výkon zrážok zo mzdy žalobcu na základe dohody o zrážkach zo mzdy za účelom uspokojenia pohľadávky žalovaného vzniknutej na základe zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500035858 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným. Žalobca v návrhu na začatie konania uviedol, že v súčasnosti jeho zamestnávateľ vykonáva v prospech žalobcu na základe predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy mesačné zrážky zo mzdy, pričom žalovaný tieto tvrdené skutočnosti v podanom odvolaní nerozporuje.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že žalobca dôvodnosť potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov do skončenia konania vo veci samej dostatočným spôsobom osvedčil, keď je zrejmé, že žalovaný na základe neobmedzenej vôle môže vymáhať od žalobcu dlh na základe právneho úkonu (dohody o zrážkach zo mzdy), ktorého platnosť je sporná. Žalobca týmto spôsobom stráca právo disponovať so svojím príjmom ako vlastným majetkom, bez právneho základu, resp. na základe skutočnosti, ktorá je sporná. Predbežné opatrenie je jediným efektívnym prostriedkom dočasnej ochrany pred vykonávaním zrážok zo mzdy. Až vo veci samej sa vykoná dokazovanie a posúdi návrh o určenie neplatnosti právneho úkonu, resp. jeho časti.

S ohľadom na charakter prejednávanej veci je odvolací súd názoru, že je spravodlivé, aby bola uložená povinnosť niekomu inému, než účastníkovi konania, a to zamestnávateľovi žalobcu zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobcu v prospech žalovaného s cieľom predísť vzniku novej majetkovej ujmy žalobcu.

K námietke žalovaného ohľadom nedostatočného zdôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa je potrebné poukázať na existenciu ustanovenia § 76 ods. 4 O.s.p., ktoré dáva možnosť prvostupňovému súdu vydať rozhodnutie so skráteným odôvodnením, prípadne s odôvodnením, ktoré poukazuje na skutkové a právne dôvody uvádzané v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam týkajúcim sa rozhodnutia súdu prvého stupňa o uložení povinnosti uhradiť súdny poplatok za návrh na nariadenie predbežného opatrenia a rozhodnutia o trovách konania odvolací súd uvádza, že napadnutým uznesením súd prvého stupňa o predmetných právach a povinnostiach nerozhodol. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný namietal nesprávnosť neexistujúcich výrokov uznesenia súdu prvého stupňa, súd dané odvolacie námietky vyhodnotil ako neopodstatnené.

Za tohto stavu odvolací súd napadnuté uznesenie v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.